

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

NATIONAL ANTICORRUPTION
CENTRE OF THE REPUBLIC OF
MOLDOVA

Adresa: MD-2004, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198, mun. Chișinău, Republica Moldova
tel. (+373) 22-25-72-94, email: secretariat@cna.md

Nr. 06/2/21610 din 09.12.2024

La nr. 332 din 15.11.2024

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (îmbunătățirea mecanismului de consultare între autoritățile publice centrale și cele locale).

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 2 (două) file.

Director

Digitally signed by Pinzari Alexandr
Date: 2024.12.10 09:41:21 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MOLDOVA EUROPEANĂ

Alexandr PÎNZARI

Ex: VAMEȘ Xenia, Tel. 022 257-376

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
D.D.P. Nr. <u>2883</u>		
"10"	<u>12</u>	20 <u>24</u>
Ora		

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO24/10176 din 09.12.2024

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (îmbunătățirea mecanismului de consultare între autoritățile publice centrale și cele locale)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Parlamentul RM, iar autor nemijlocit este un deputat în Parlament, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional "*etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Proiectul supus expertizei a fost publicat pe site-ul Parlamentului Republicii Moldova, cu anexarea notei de fundamentare, fiind asigurat accesul părților interesate la proiectul prenotat pentru a putea prezenta/expedia recomandări asupra acestuia.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei de fundamentare: *“Elaborarea proiectului de lege se impune din considerentul consolidării culturii dialogului, pentru o consultare fructuoasă și transparentă, între guvernarea centrală și autoritățile administrației publice locale, fie în probleme financiare, ori în orice altă privință care este de interesul celor din urmă.”*

Analizând normele elaborate s-a constatat că prin proiect se propune modificarea Legii nr.797/1996 pentru adoptarea Regulamentului Parlamentului Republicii Moldova, Legii nr.465/2006 privind descentralizarea administrativă, Legii nr.436/2006 privind administrația publică locală și Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

Potrivit autorului: *“Inovațiile cheie ale documentului propus se prezintă prin: statuarea rolului asociațiilor reprezentative ale autorităților administrației publice locale în procesul dialogului dintre autoritățile administrației publice centrale și cele locale; reglementarea normativă expresă că, reprezentanții autorităților administrației publice locale și/sau, după caz, ai asociațiilor reprezentative ale acestora, în cazul proiectelor de acte normative care vizează în mod direct domeniile de competență ale APL, pot fi incluși în grupul de lucru pentru elaborarea proiectului de act normativ; stabilirea normei imperative prin care, proiectele de acte normative care vizează modul de organizare și funcționare a autorităților APL și/sau care au impact direct asupra colectivităților locale, se vor transmite spre avizare autorităților respective și/sau, după caz, asociațiilor reprezentative ale acestora; consultarea de către autoritățile administrației publice centrale a autorităților administrației publice locale și/sau, după caz, asociațiilor reprezentative ale acestora, în procesul promovării proiectelor de acte normative, care vizează problemele ce țin de administrația publică locală; concretizarea la nivel de cadru normativ primar a unor aspecte ce țin de componența și modul de organizare și funcționare a Comisiei paritare pentru descentralizare; completarea structurală a notei de fundamentare la proiectele de acte normative cu un câmp obligatoriu care să evalueze și să evidențieze impactul financiar asupra activității autorităților administrației publice locale, dacă acesta există.”*

Prin urmare, se constată că scopul declarat de către autor în nota informativă corespunde scopului real al proiectului.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Proiectul promovează interesul public privind îmbunătățirea mecanismului de consultare între autoritățile publice centrale și cele locale.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „nota de fundamentare care cuprinde:

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ;
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ;
- c) obiectivele urmărite și soluțiile propuse;
- d) analiza impactului de reglementare;
- e) compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE;
- f) avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ;

- h) *modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent;*
- i) *măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ."*

Argumentele invocate de autor în nota de fundamentare justifică necesitatea elaborării proiectului, fiind întrunite cerințele art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative.

Însă, în nota de fundamentare, autorul nu a descris impacturile corespunzătoare obiectului de reglementare al proiectului de lege supus expertizei anticorupție, ceea ce contravine art.30 lit.d), pct. 4 din nota la anexa nr.1 din Legea nr.100/2017, care stipulează că, *"în funcție de obiectul de reglementare al proiectului actului normativ se descriu impacturile corespunzătoare, directe și indirecte, pe termen lung și scurt, ca schimbări față de situația fără adoptarea actului normativ propus, și se formulează concluzii."*

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.d) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota de fundamentare trebuie să conțină *"d) analiza impactului de reglementare"*.

Potrivit autorului: *"Implementarea prevederilor proiectului nu presupun cheltuieli suplimentare din bugetul de stat."*

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative *"textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]"*

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]"

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]"

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]"

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]"

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul nu stabilește reglementări privind activitatea agenților publici și/sau a entităților publice. Însă, în mod indirect, se va reflecta asupra activității entităților publice implicate în procesul de promovare a proiectelor de acte normative.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

Proiectul a fost elaborat de un deputat în Parlamentul Republicii Moldova și are drept scop consolidarea culturii dialogului, pentru o consultare fructuoasă și transparentă, între guvernarea centrală și autoritățile administrației publice locale, fie în probleme financiare, ori în orice altă privință care este de interesul celor din urmă.

Proiectul modifică Legea nr.797/1996 pentru adoptarea Regulamentului Parlamentului Republicii Moldova, Legea nr.465/2006 privind descentralizarea administrativă, Legea nr.436/2006 privind administrația publică locală și Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative. Se propune statuarea rolului asociațiilor reprezentative ale autorităților administrației publice locale, în procesul dialogului dintre autoritățile administrației publice centrale și cele locale, concretizarea la nivel de cadru normativ primar a unor aspecte ce țin de componența și modul de organizare și funcționare a Comisiei paritare pentru descentralizare. La fel, se completează structural nota de fundamentare la proiectele de acte normative cu un câmp obligatoriu care să evalueze și să evidențieze impactul financiar asupra activității autorităților administrației publice locale, dacă acesta există.

Proiectul promovează interesul public privind îmbunătățirea mecanismului de consultare între autoritățile publice centrale și cele locale.

09.12.2024

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Xenia VAMEȘ , Inspector principal

Digitally signed by Vameș Xenia
Date: 2024.12.09 15:56:46 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova
MOLDOVA EUROPEANĂ

